

خوانشی فلسفی از ساحت اجتماعی انسان کامل در نهج البلاغه (با رویکرد حکمت متعالیه)

سید محمدعلی میردامادی^(۱)

سید مهدی امامی جمعه^(۲)

مجید صادقی حسن آبادی^(۳)

چکیده

اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی و تشکیل جامعه متعالیه میگردد. بنابراین، محوریت و رهبری انسان کامل و فرمانبری مردم از او، اساس و مهمترین رکن تحقق آرمان جامعه متعالیه است.

هدف این مقاله دستیابی به تصویری کلی از ساحت اجتماعی انسان کامل با تتبع میان عبارات نهج البلاغه و تحلیل حکمی آنها با مبانی حکمت متعالیه است. ساحت اجتماعی انسان کامل، عبارتست از ویژگیهایی از انسان کامل که در تعامل با انسانهای دیگر و در ساختار اجتماعی و اینجهانی او قرار دارد. معرفت انسان کامل در این حوزه نمایانگر نقش تمدنی او در جامعه انسانی و در تحقق «جامعه متعالیه» خواهد بود. از میان روشهای مناسب برای گردآوری داده‌های تحقیق، روش موردنظر برای این پژوهش، روش توصیفی - تحلیلی میباشد. بر اساس تعالیم نهج البلاغه و مبانی حکمت متعالیه، انقلاب فکری و محتوایی جامعه و هدایت آن از طریق ایجاد بیداری و شکوفایی فطری و آشکارسازی گنجینه‌های عقلی انسانها، اساس و بنیاد فعالیتهای اجتماعی انسان کامل را تشکیل میدهد که این امر بانضمام کمالات وجودی دیگر در انسان کامل و بحسب اطاعت و فرمانبرداری مردم، باعث تکامل و شکوفایی

کلیدواژگان: ساحت اجتماعی، انسان کامل، نهج البلاغه، حکمت متعالیه، خلافت، جامعه متعالیه.

مقدمه

ساحت اجتماعی انسان، بخشی از مبحث انسان‌شناسی است که درباره ارتباطات انسانی و ابعاد مختلف فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اخلاقی جامعه انسانی بحث میکند. انسان کامل و در مرتبه عالی به فردی گفته میشود که تمام مراتب وجود را از نازلترین تا عالیترین مراتب طی کرده باشد و این همان کسی است که به مقام خلافت الهی نائل شده و مستحق ریاست جامعه و حکومت است (ملاصدرا، ۱۳۸۲: ۴۰۲). انسان کامل

* این مقاله برگرفته از رساله دکتری رشته فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه اصفهان است.

(۱). دانشجوی دکتری فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران؛ a.mirdamad@yahoo.com

(۲). استاد گروه فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول)؛ 1339smj@gmail.com

(۳). دانشیار گروه فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران؛ majd@ltr.ui.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۱/۱۱ تاریخ تأیید: ۱۴۰۰/۳/۱ نوع مقاله: پژوهشی

DOR: 20.1001.1.15600874.1400.26.4.8.7